

Budapestre vonatkozó ujságcikkek				Osztályozás
Szerző: <i>A. G.</i>				Tárgy: <i>331.88</i>
Cím: Negyven tabló történelem				Hely: <i>[redacted]</i>
<i>Diszmagyar és a Don-kanyar</i>				Idő: <i>"1962"</i>
Forrás: <i>Esti Hírlap</i>				Személy:
(Hely)	<i>1962. jan. 16.</i>	(Köt. v. füz.)	(Oldal)	Helyszám:

Egy nyugdíjas vasmunkás, a hetvenéves Széll János társaságában nézegetjük a magyar munkásmozgalom útját szemléltető vándorkiállítást az Építők székházában. Hétköznap délelőtt van, de legalább ötvenen álldogálunk, járkálunk a tablók, vitrinek előtt. Az embereket vonzza az alig negyven tablóból álló, külsőségeiben szerénynek mondható kiállítás jóhíre, s nem is csalódnak. Majdnem száz év történetét jelenítik meg a képek, feliratok.

— A Concordia Gőzmalom!.. Én még emlékszem, amikor a malom körül még valóságos pusztaság volt. — Így mondja János bácsi, majd felélénkülve hozzáteszi: — De arra is emlékszem, amikor a molnárok meg a szállítómunkások is részt vettek a vasasok egyik nagy, 1910-es sztrájkjában...

Épülő gyárak a század elején, belvárosi paloták, zsúfolt, sívár, szomorúságot árasztó munkáslakások és erőt mutató sztrájkok képei... Egymáshoz tartoznak ezek, mint azok az önfeledt, tejet ivó és mesét hallgató proligyerek, a Tanácsköztársaság plakátnagyságban kifüggesztett alkotmányához. A diszmagyarban tündöklő Horthy-miniszterek és a fejfelé akasztott forradalmárok, a hordószónoki pózban ágáló Gömbös és a dobot pergető végrehajtó a parasztház udvarán, a Kállay-kormány ha-

zug felhívásai és a Don-kanyarban pusztuló magyarok... Egymást szervesen kiegészítő képek, emlékjelek. De nemcsak az úri banditizmus, a börtön, a boletta és az apáinkat, fivereinket, fiainkat elpusztító vágóhíd jelzi ezt a korszakot. Hősök is voltak, akik szembeálltak az elnyomással, egész munkásnegyedek, ahol mindenki ellene volt a gyilkosoknak, egész falvak, ahol dacolni mertek a csendőrsortúzzal is.

Az ismert és tisztelt mártírok képei mellett eddig kevésbé ismert munkások, paraszttok, értelmiségiek képei villannak elénk, egyszerű embereké, akik életüket áldozták értünk. Csak néhány kép — nem is kell több — jelzi a felszabadulást, s néhány jellegzetes, mai tájkép, az épülő, új hazát. Gyárak, üdülők, munkásszállók képei és sokat mondó, velős szövegekben: gondjaink, terveink, távlataink.

...Már búcsúznánk az idős Széll Jánostól, amikor — a lépcső mellett, a falon — nagybetűs feliratot veszünk észre: „Aki ismerősre talál a képeken, közölje azt az ügyeletes elvtárssal.”

— Akadt-e ismerősre, János bácsi?

— Nem is egyre és majd közlöm is a neveiket. De meg kell mondanom: ismerős minden, minden, amiről csak a népek mesélnek... **A. G.**